

IKASLEEN ESKUBIDEAK/IKASTETXEAREN BETEBEHARRAK

Dekretua 2008ko abenduaren 2koa 201/2008

1. Hezkuntza integrala izateko eskubidea. (6.art.)

2. Arreta berehala jasotzeko eskubidea. (7.art.)

3. Ohorea, intimitatea eta irudi propioa babesteko eskubidea. (8.art.)

4. Errendimendu akademikoaren ebaluazio objektiboa izateko eta erreklamazioak egiteko eskubidea. (9.art.)

5. Eskola eta Lanbide orientatorako eskubidea. (10.art.)

6. Osotasun fisikoa nahiz morala eta nortasun eta duintasun pertsonalerako eskubidea (11. Art.)

7. Kontzientzi-askatasunerako eskubidea. (12.art.)

8. Biltzeko eskubidea (13.art.)

9. Adierazpen askatasunerako eskubidea (14.art.)

10. Ikasleek elkartzeko duten eskubidea. (15.art.)

11. Ikastetxeko bizitzan eta funtzionamenduan parte hartzeko eskubidea. (16.art.)

12. Informazioa jasotzeko eskubidea. (17. Art.)

13. Aukera berdintasunerako eskubidea. (18.art.)

14. Gizarte-babeserako eskubidea (19.art.)

15. Ikasleen eskubideak errespetatzen direla bermea. (20.art.)

IKASLEEN BETEBEHARRAK

Dekretua 2008ko abenduaren 2koa 201/2008

1. Ikasteko betebeharra. (21.art.)

Ikaslearen betebeharra da bere gaitasun guztiak al bait gehien garatzeko ikastea eta ahalegina egitea. Hain zuzen ere, duintasunez bizitzeko, elkarrekin bizitzeko eta etorkizunean laneratzeko behar diren gaitasunak lortzearen, behar adinako lana egingo du eta behar den interesez; era berean, lan intelektualerako giro egokia sortzen eta giro horri eusten lagundu behar du, eta bere portaerarekin ez du eragozpenik sortuko gelan. Era berean, ikasleak behartuta daude azterketak eta ariketak egiten dituztenean zintzo jokatzera.

2. Prestakuntza-jardueretan parte hartzeko betebeharra. (22. art.)

Ikasle guztiak hartu behar dute parte prestakuntza-jardueretan, interesez jardunez, irakasleek agintzen dizkieten lan pertsonalak eginez eta antolatzen diren lan-taldeetan lagunduz.

- Azalpenetan adi egon behar da eta jarduna ezin da eten: landutako gaiarekin harremanik ez duen zerbait egin edo esan; mahaitik altxatu, beste barik; ozen edo oihuka berba egin.
- Partaidetza bai klasean eta baita burutuko diren ekintzetan.
- Irakasleak eskatutako lanak, bai gelakoak bai etxerakoak, epean eginda izatea eta entregatzea. Baita ere, ikasi beharrekoa begiratuta ekartzea.
- Saiolari dagokion materiala ekartzea eta jasotako edo sortutako materiala gordeta eta ondo sailkatuta izatea.

3. Bertaratzeko betebeharra. (23. art.)

- a) Ikasleek egunero joan behar dute eskola-saioretara, puntualtasunez eta justifikatu gabeko absentziarik izan gabe, eta sartzeko nahiz irteteko ordutegiak errespetatu behar dituzte.
- b) Honako hauek hartuko dira justifikatu gabeko bertaratzeko- eta puntualtasun-hutsegitezat: ikasleak edo, ikaslea adingabea bada, haren gurasoek edo legezko ordezkariak idazki bidez arrazoitzen ez dituztenak. Adin nagusien kasuan, eskubide hori baliatzen, gizartean ohikoak diren bideak erabiliko dira. Horretarako, ikastetxean ezarritako arauen arabera onargarria den justifikazioa aurkeztuko da
- c) 4 klase eguneko epe barruan justifikatu beharko dira. Ez etortzeen justifikazioa egiteko *“Ikasleen Hutsegiteen jakinarazpena”* agiria bete behar da. Batxilergo eta Heziketa Zikloetan, irakasgai bakoitzean justifikatu gabeko ez-etortzeak ebaluazio aldiko klase ordu kopuruaren % 20a baino gehiago badira, gainditu gabe geratu daiteke irakasgaia, maiatzeko ohiko ebaluaziora arte.

4. Elkarbizitza errazteko betebeharra.(24.art.)

Ikasleek parte hartu eta laguntza eman behar dute ikastetxean eskolako elkarbizitza hobetzeko eta ikasteko giro egokia lortzeko, betiere ikaskideen hezkuntzarako eskubidea eta irakasleen agintaritza eta orientazioak errespetatuz.

Ikastetxeko esparruan (pasabideak, eskailerak, ikasgelak, etab.) ez da iskanbila, joko bortizik edo lasaitasuna galaraz dezakeen ekintzarik onartuko.

Irakasle eta hezkuntza-komunitateko kide guztien eskubideak errespetatu behar dituzte, eta portaera egokia izan behar dute haiekin guztiekin, sortzen diren gatazkak konpontzeko metodo baketsuak soilik erabiliz, eta betiere ikaskideekiko tolerantziaz eta elkartasunez jokatzuz.

5. Norberaren kontzientzia-askatasuna errespetatzeko betebeharra. (25.art.)

Ikasleek hezkuntza-komunitateko kide guztien kontzientzia-askatasuna, erlijioaren eta moralaren arloko sinesmenak, eta duintasuna, osotasuna eta intimitatea errespetatu behar dituzte, honako hauek arrazoitzat hartuta inolako diskriminaziorik egin gabe: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, hizkuntza, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial. Ikasleek beren ikaskideen erabakiak errespetatu beharko dituzte, ikaskideek adierazteko, biltzeko edo elkartzeko eskubide indibidualak modu kolektiboan baliatzeko ekintzetan parte hartu nahi ez dutenean.

Ikasleek ez dute hezkuntza-komunitateko kide bakar bat ere iraindu, mehatxatu edo difamatzeko inolako adierazpenik egingo.

Ikasleek, eskola-eremuan, ezin izango dute grabazio-baliabiderik erabili, salbu eta ikastetxeak programatutako jardueretan horrelako baliabideak erabili behar badira. Kasu horietan ere ezin izango dute hezkuntza-komunitateko inor grabatu hark nahi ez badu eta hartarako baimena esanbidez ematen ez badu.

6. Eskolako arauak errespetatzeko betebeharra.(26.art.)

Ikasleek ikastetxeko antolamenduko eta elkarbizitzako arauak ezagutu eta errespetatu behar dituzte.

- a) Ikasleek norberaren garbiketari eta norberaren gauzak, jantziak, tresnak edo aparatu elektronikoak erabili eta erakusteari buruzko arauak bete beharko dituzte. Besteak beste:
 - Sakeleko telefonoak, ikastetxeak programatutako jardueretan erabili behar badira, irakaslearen aurrean eta ardurapenean izango da. Jarduerak bukatutakoan itzali eta gorde beharko dira.
 - Sakeleko telefonoak, itzalita eta gordeta egon behar dira klaseko orduetan, atsedendaldietan erabili ahal izango dira eraikuntza kanpoko guneeetan.
- b) 1. eta 2. DBHko ikasleak ezin dira ikastetxearen eremutik irten atsedendaldietan. DBHko hirugarren ikasturtetik aurrera ikasle adingabeei irteera horiek baimentzeko, gurasoen edo legezko ordezkarien idazki bidezko eskabidea beharko da.
- c) Jolastorduetan inor ez da geldituko klasean irakasle batekin ez bada. Jolastokira atera behar dira edo liburutegira ixil-ixilik lan egitera.
- d) Atsedendaldietan nahiz eskolaz kanpoko jardueretan eskola-eremutik kanpo egin daitezkeen irteerei buruzko eta irteeretan erakusten duten portaerari buruzko erabakiak ere bete beharko dituzte.
- e) Ikastetxeak ezartzen dizkien hezkuntza-neurri zuzentzaileen barnean hartutako ekintzak betetzeko betebeharra dute ikasleek.
- f) Ikasleek, kalifikaziorako baliatuko diren azterketa, proba edo ariketetan ezin dute kopiatu, besteei norberarena kopiatzen ezin dute erraztu, eta azterketa, proba edo ariketa horietan baimenduta ez dauden material edo aparaturik ezin dute erabili.

7. Instalazioak errespetatzeko betebeharra.(27.art.)

Ikastetxeko instalazioak, materiala edota gainerako kideen gauzak zaintzea eta errespetatzea ikasle guztien eginbeharra da.

Ikasleek ez dute inola ere ikastetxeko ekipamendua baimenik gabe erabiliko ezarritakoak ez diren helburuetarako, ezta dagokion ordutegitik kanpo.

Ikasleek, baimenik gabe, ez diote kanpoko inori ikastetxean sartzeko aukera erraztuko, eta ez dira bidegabe sartu den inorekin ibiliko bertan.

JOKABIDE DESEGOKIAK (30. art)	NEURRI ZUZENTZAILEAK (34. art)
<i>Dekretua 2008ko abenduaren 2koa 201/2008</i>	
<ul style="list-style-type: none"> a) Justifikatu gabeko puntualtasun hutsegiteak. b) Justifikatu gabeko bertaratze-hutsegiteak. c) Ikastetxeko instalazioei, ikastetxeko materialari edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzei narriadurak eragitea, zabarkeriagatik gertatzen denean. d) Irakasleek edo agintari akademikoek agindutakoa ez betetzea. e) Hezkuntza Komunitateko kideen aurkako adeitasunik ezako jarrera, keinu edo hitzak. f) Debeztatutako ekipoak, materialak, jantziak edo aparatuak ikastetxera eramatea. g) Ikastetxeko ekipamendua baimenik gabe edo baimendutakoak ez diren helburuetarako erabiltzea. h) Ikastetxeko langileei gezurra esatea edo informazio faltsua ematea. i) Kalifikaziorako baliatuko diren azterketa, proba edo ariketetan kopiatzea edo besteei norberarena kopiatzen erraztea. j) Hartarako baimenik ez dutenei ikastetxean sartzeko aukera erraztea edo haiekin sartzea. k) Ikaskideen gauzak nahita erabiltzea, haien borondatearen aurka. l) Norberaren betebeharren beste edozein ez-betetze, betiere hezkuntza-komunitateko gainerako kideei beren eskubideak baliatzea galarazten, oztopatzen edo eragozten ez badie, eta jokabide hori ikastetxeko bizikidetzaren aurkako jokabide gisa edo bizikidetzaren horri kalte larria eragiten dion jokabide gisa sailkatuta ez badago. 	<ul style="list-style-type: none"> a) Izandako jokabide desegokiari eta haren ondorioei buruzko hausnarketa. b) Kaltetuak izan diren pertsonen aurrean jokabidea desegokia izan dela onartzea. c) Jokabide-eredu egokiak ikasteko eta barneratzeko jarduerak egitea. d) Jokabide desegokiaren nolakotasunarekin zerikusia duen zereginen bat egitea. e) Zuzendariaren, ikasketaburuaren edota une horretantxe ikastetxearen ardura duen zuzendaritza taldeko kideren baten aurrean agertzeko agindua.

BIZIKIDETZAREN AURKAKO JOKABIDEAK (31. art)	NEURRI ZUZENTZAILEAK (35. art)
<i>Dekretua 2008ko abenduaren 2koa 201/2008</i>	
<p>a) Ikastetxeetako zuzendaritzakoek, irakasleek eta gainerako langileek emandako aginduak ez betetzea, betiere horrekin batera diziplinarik eza agertzen bada edota irainak, mespretxuak, desafioak edo mehatxuak egiten badira.</p> <p>b) Ikaskideen edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen aurkako mehatxuak edo irainak. Baita ere, kideen aurkako keinuak edo jarrerak, ezbairik gabe erasotzeko saiakeratzat edo mehatxutzat har daitezkeenak.</p> <p>c) Azterketa-ereduak lapurtzea edo erantzunak kopiatzea, eta horiek guztiak hedatzea, saltzea edo erostea.</p> <p>d) Noten buletinetan edo gurasoentzako nahiz legezko ordezkarietzako beste edozein dokumentutan edo jakinarazpenetan aldaketak egitea, eta, ikasle adingabeei dagokienez, dagokien hartzaileei ez ematea edo erantzunak aldatzea.</p> <p>e) Kalteak eragitea bidegabeko erabileragatik ikastetxeko lokalei, altzariei, materialari edo dokumentuei, edo hezkuntza-komunitateko gainerako kideen gauzei</p> <p>f) Ikastetxeko Ordezkaritza Organo Gorenak edo Eskola Kontseiluak hartutako baliozko erabakiak nahita ez betetzea.</p> <p>g) Besteek ohorerako, intimitaterako eta irudi propiorako duten eskubidea ez errespetatzea, haiek, edo, hala badagokio, haien gurasoek edo legezko ordezkariak, baimena eman gabe grabazio-baliabideak erabiliz.</p> <p>h) Beste edonori bere eskubidea baliatzeko aukera galaraztea, indarkeria erabili gabe, eta beste edonor bere borondatearen aurka zerbait egitera behartzea, betiere indarkeriarik erabili gabe.</p> <p>i) Ordena nahasten duten portaerak autobusean edo eskolako jangelan, bai bakarka bai taldean.</p> <p>j) Hezkuntza-komunitateko edozein kiderengan lesio fisikoak eragin ditzaketen objektuak zuhurtziaz gabe erabiltzea.</p> <p>k) Ikastetxeko langileei gezurra esatea, informazio faltsua ematea edo norberaren nortasuna ezkutatzea, horren ondorioz hezkuntza-komunitateko beste kide batzuei kalte egiten bazaie.</p> <p>l) Diskriminazioa dakarren edozein egintza edo jokabide, diskriminazio horren arrazoia edozein izanik ere: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia, edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial</p> <p>m) Aurreko artikuluan adierazitako jokabide desegokiren bat gehienez ere hiru aldiz egitea hiruhileko akademiko berean.</p>	<p>a) Bizikidetzaren aurkako jokabideari eta haren ondorioei buruzko hausnarketa eta jokabidea bideratzeko orientazioak.</p> <p>b) Ohartarazpen idatzia.</p> <p>c) Ohartarazpena, ikasle adingabeen kasuan, gurasoak edo legezko ordezkariak bertan direla.</p> <p>d) Ikaslea taldez edo gelaz aldatzea, aldi baterako edo behin betiko.</p> <p>e) Lan hezigarriak edo eragindako kalte materialak konpontzeko lagungarriak diren zereginak egitea.</p> <p>f) Ikasgai bateko edo bat baino gehiagoko eskoletara nahiz ikastetxera joateko eskubidea etetea.</p> <p>g) Eskolaz kanpoko jardueretan parte hartzeko eskubidea etetea</p> <p>h) Eskolaz kanpo egin behar diren jarduera osagarrietan parte hartzeko eskubidea etetea.</p> <p>i) Jangela-zerbitzua edo garraio-zerbitzua erabiltzeko eskubidea etetea</p>

BIZIKIDETZARI KALTE LARRIA ERAGITEN DIOTEN JOKABIDEAK (32. art)	NEURRI ZUZENTZAILEAK (36. art)
<i>Dekretua 2008ko abenduaren 2koa 201/2008</i>	
<p>a) Ikastetxeetako Zuzendaritzako eta irakasleekiko diziplinarik gabeko egintza edo obediencia-ukatze esplizitu guztiak, ezarritako neurri zuzentzaileak betetzeari uko egitea barne, baita hezkuntza-komunitateko kideen aurkako adierazpen biziki laidogarri edo iraingarriak ere, laido edo irain horiek edozein modutan adierazita ere: ahoz, idazki bidez, edo baliabide informatikoak edo ikus-entzunezkoak erabiliz.</p> <p>b) Diskriminazioa dakarten edo adierazten duten irainak erabiltzea, diskriminazio horren arrazoia edozein izanik ere: jaiotza, adina, arraza, sexua, egoera zibila, orientazio sexuala, gaitasun fisikoa edo psikikoa, osasun-egoera, hizkuntza, kultura, erlijioa, sinesmena, ideologia, edo beste edozein egoera edo zirkunstantzia pertsonal, ekonomiko edo sozial.</p> <p>c) Jazarpen sexista, nahi ez duen pertsona batekin eta pertsona horren sexua dela-eta, hitzez, hitzik gabe edo fisikoki edozein jokabide izatea, eta horren helburua edo ondorioa pertsona horren duintasunari erasotzea edo kikilduta, etsai, makurrarazita, irainduta edo laidoztatua sentiarazteko giroa sortzea bada.</p> <p>d) Hezkuntza-komunitateko edozein kideren aurkako eraso fisiko edo psikologikoa.</p> <p>e) Ikastetxeko hezkuntza-komunitateko kideak beren osasunerako eta osotasun pertsonalerako oso kaltegarriak diren jokoerak egitera bultzatzea, hala nola tabakoa, alkohola eta drogak kontsumitzera bultzatzea.</p> <p>f) Bizikidetzaren aurkako jokabide guztiak, taldean egiten direnean edo haien berri nahita zabaltzen denean, ahoz, idazki bidez, ikus-entzunezko baliabideen edo baliabide informatikoen bidez; baita berdinen arteko tratu txarreko egoeretan parte hartzen dutenean ere.</p> <p>g) Liskar edo jokabide erasokorrak eragitea edo jokabide horietan parte hartzea, betiere lesioak eragiteko arrisku larria sortzen bada.</p> <p>h) Nahita kalteak eragitea ikastetxearen instalazioetan edo ondasunetan, ikastetxeko langileei, beste ikasle batzuei edo beste pertsona batzuei, bai bakarka bai taldean.</p> <p>i) Ordena nahasten duten jokabideak autobusean edo eskolako jangelan, betiere hezkuntza-komunitateko edozein kiderentzako egoera arriskutsuak sortzen badituzte.</p> <p>j) Grabazio-baliabideak erabiliz, besteek ohorerako, intimitaterako eta irudi propiorako duten eskubidea ez errespetatzea, alde zuzenetik haiek, edo, hala badagokio, haien gurasoek edo legezko ordezkariak, horrelakorik nahi ez dutela esanbidez adierazi badute.</p> <p>k) Ikastetxeko jarduneko egintzetan beste edonoren izena erabilita aritzea.</p> <p>l) Euskarri idatzian edo informatikoan dagoen eskolako dokumenturen bat edo erregistroren bat kaltetzea, trukitzea edo aldatzea, baita dokumentu akademikoak ezkutitzea edo baimenik gabe ateratzea ere.</p> <p>m) Delitua edo zigor-arloko hutsegitea den edozein egintza, nahita egin bada.</p> <p>n) Ikasturte berean gehienez ere hiru aldiz egitea aurreko artikuluan adierazitako bizikidetzaren aurkako edozein jokabide</p> <p>ñ) Norberaren betebeharrak ez betetzea dakarren edozein jokabide, betiere jokabide hori hezkuntza-komunitateko gainerako kideen edo beste edonoren eskubideen aurkako bada zuzen-zuzenean; hain zuzen ere, honako eskubide hauen aurkako bada: osasunerako, osotasun fisikorako, adierazpen-askatasunerako, parte hartzeko, biltzeko, diskriminaziorik ez jasateko, ohorerako, intimitaterako eta norberaren irudirako eskubidea.</p>	<p>a) Lan hezigarriak eskola-ordutegitik kanpo egitea, edo ikastetxeko jarduerak hobetzeko eta garatzeko lagungarriak direnak, edo, hala badagokio, eragindako kalte materialak konpontzeko lanak.</p> <p>b) Arlo edo irakasgai bateko edo gehiagoko eskoletara joateko eskubidea etetea hiru eskola-egunetik hogeira bitartean.</p> <p>c) Ikastetxera joateko eskubidea etetea hiru eskola-egunetik hogeira bitartean.</p> <p>d) Eskolaz kanpoko jardueretan edo ikastetxetik kanpoko jarduera osagarrietan parte hartzeko eskubidea edo eskola-garraioko zerbitzua edo jangela-zerbitzua erabiltzeko eskubidea etetea.</p>